

BUÉK!

KÖZELEG AZ ÉV VÉGE...

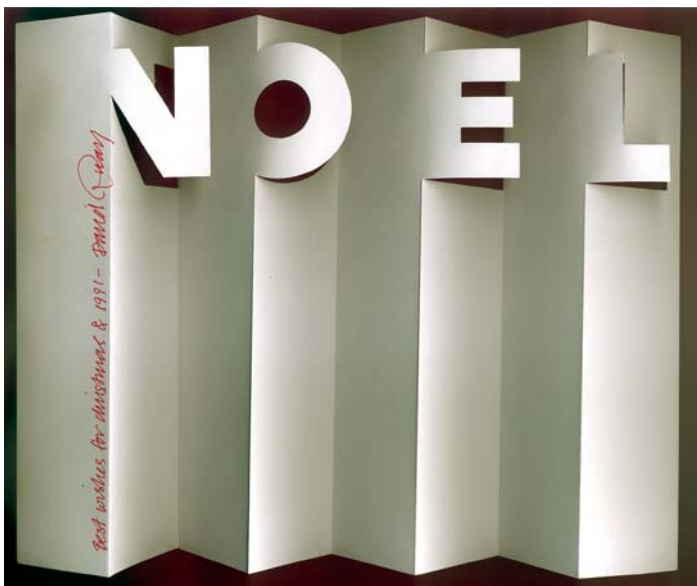
Több mint egy évtizede már, hogy október végén Párizsban jártam (ahova akkor is éppen beszökött az ősz)...

de számomra kissé váratlanul megjelent a Mikulás is. Egy csillogó kiraktra lettem figyelmes: karácsonyi dekorkellékeket árusítottak. Csupa piros és arany, angyalhaj és szikrázó vilnygyertyafény.

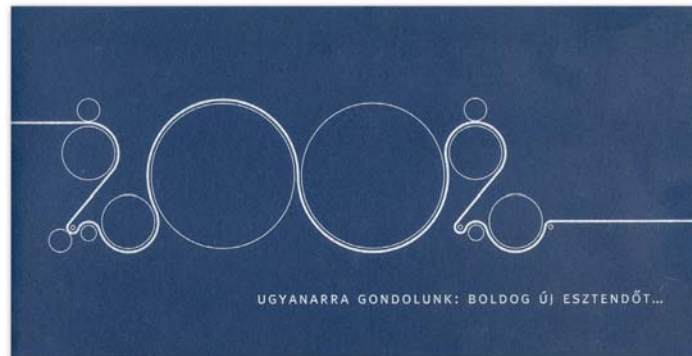
Ma már nálunk is jó két hónappal korábban elkezdődik az év végi nagy vásári felhajtás. A kereskedelem számít ránk, az éves bevétel jelentős részének besöprésére készül – és aligha csalódik.

Fehér szakállas télapó, fenyőág, csillag (most nyolcágú) angyalka, havas táj, templom, jászol (sőt, komplett betlehem) hópehely, gyertya, csomagok, esetleg szilveszteri trombita, malacfarka, csákó, pezsgőspohár (dugó és pukkanás), valamint patkó, lóhere (a szerencse egyéb kellékei) hóember, ördög és kéményseprő (talán nem egészen ebben a sorrendben).

Klisék (lásd még: fototechnikai úton készült magasnyomóformák), és frázisok. Vagyis klisék – verbálisan. Innen a cikk címe is: BUÉK. (hogy megintcsak szubjektív legyek: igen utálok. Mert-arra-sincs-időnk, hogy ezt a pár szót kimondjuk. Csak a betűit mondjuk/küldjük, futólag. Praktikus, rövid, tömör és könnyen megjegyezhető.)

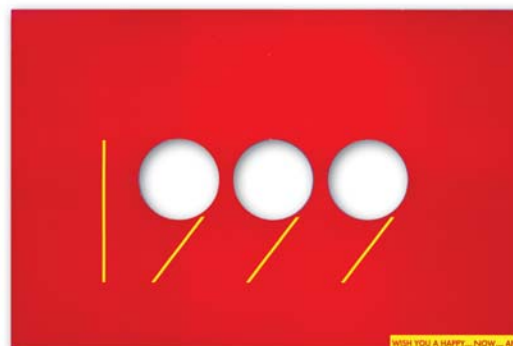
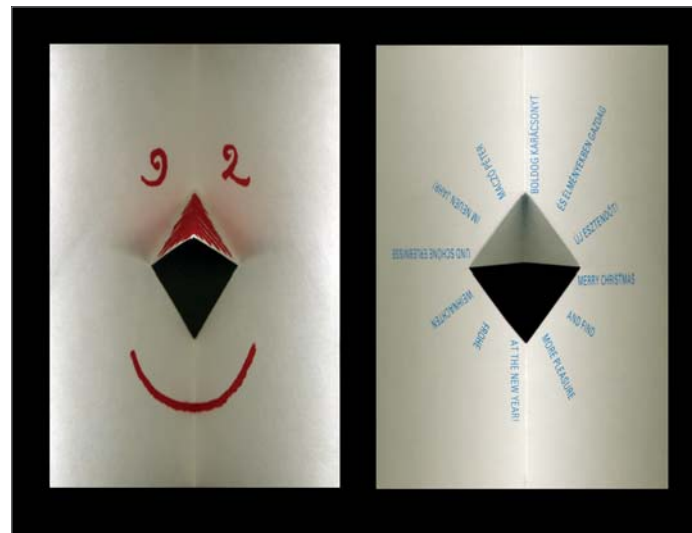
Ketten a nagyok közül: fent David Quay neves betűtervező fehér lapja, lent Dan Reisinger örökérvényű kívánsága az ezredfordulón.

A nyomda – ha ugyanarra gondolunk – és az aktuális esztendő, mint éveken átvezető tekerccspapír. A vidám hóemberarc a hátoldalán pikáns asszociációkra serkentő üdvözléssel... (lásd még: schön-wider)

Alul is egy frappáns évfordító ötlet.

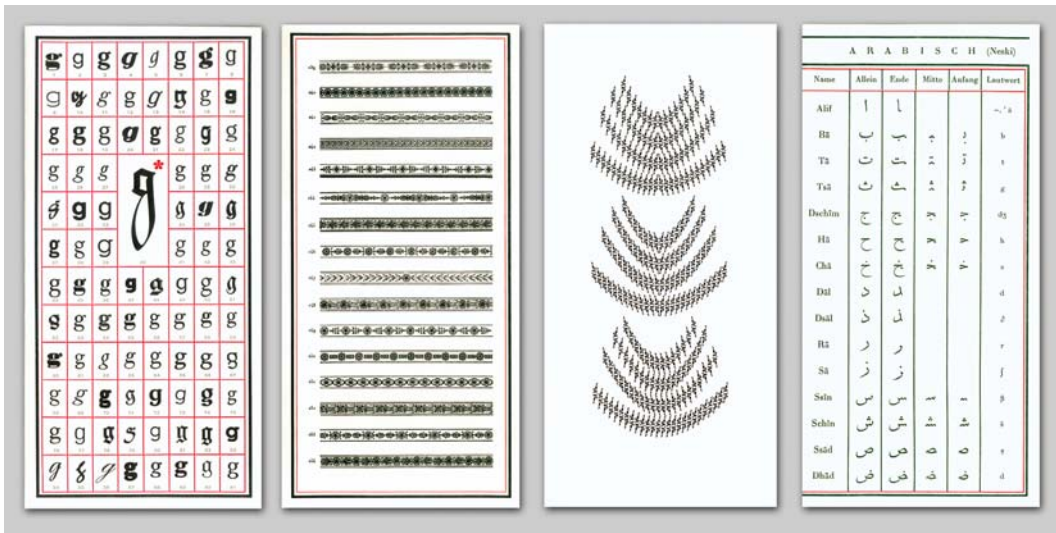
Balra számítógép generálta szövegtenger. Betűi közt a fehérrel kiemelt újévi jókívánságokat rejti: „Az írás kultúránk alapja. A betűket csak sorba kell rakjuk, hogy lejegyezzük a gondolatot...”

A másik nemszeretem változat a Kellemes ünnepeket. Ez amolyan langyos lábvíz. Csak semmi túlradó érzelem, személyeskedés. Amikor kimondjuk a hangunk is egészen monoton. Próbáljuk csak meg!

De legalább kimondjuk...

Az ünnepek köszöntése nem új szokás. Igaz, nem is túl régi, amint a képeslapok küldözgetése sem. Mégis, mára egy új eszköz a számítógép – tehát az internet – ebben a formában is változást indukál. Pedig milyen szépen kiépült egy virágzó üzletág: greetings cards (használguk az angol kifejezést itthon is). A csillogó csicsától a dizájnos modernig sokféle készül. Ma már részben túl vagyunk az aranyporos dombornyomott, édeskés illusztrációkon, de a tradíció a megszokott motívumokban tovább él. Néha furcsa asszociációkat is kelt, ám többnyire a konvenciók közelében marad, a biztonságos közhelyekre épül. Kerüli a kockázatos stílust, még inkább a

szokatlan szövegezést. A rajzot a fotó, majd néhány éve (szintén a számítógép lehetőségeinek gátlástalan alkalmazásával készített) virtuóz photoshopos kompozíciók váltották fel.

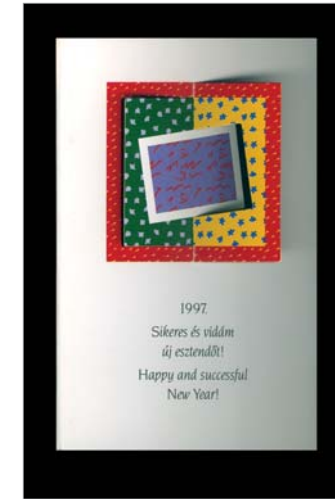
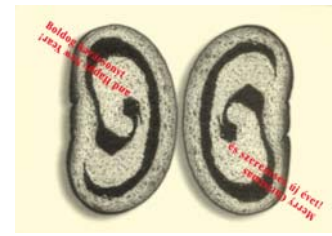
Ami a lapok szöveges oldalait illeti, továbbra is a kaligrafikus karakterek, esetenként (ez még rosszabb!) fraktúr típusok alkotnak hervasztó tipográfiai alakzatokat. Leginkább közép-tengelyesen elhelyezve.

Előregyártott greetings cardok persze nemcsak az évvégi ünnepekre kaphatók. Névnapi, szülnapi, születési – sőt válási is – vannak ajánlatok.

De ezúttal maradjunk a karácsonyi ünnepkörnél! Mert ez különböző hitek és égtájak szerint azért nagyjából egybeesik. Az új év kezdete az a napjainkban valóságos és egyetemes dátum, amelyhez a jókívánságokat egyének és cégek egyaránt bátran köthetik. Senkit nem sértenek hitében (mert amúgy egy arab bizonyára kevésbé örül a Megváltó születésének, és a japán üzletember sem biztos, hogy ismeri a három királyok történetét...)

Felső sor: Schumacher-Gebler Studio für Typographie... A középső három kihajtható lapból áll: „A legjobb formát és a legjobb tartalmat jövőre is!” Lent egy neves közvéleménykutató cég szellemes újévi üdvözlője látható.

Balról jobbra és lefelé: Kaszta Mónika, Maczó Péter, Kőfaragó Gyula, Lázár Szilvia, Ulrich Gábor, Kiss István, Vida Győző és Császma József munkái

Ezek közül a készen kapható vagy megszemélyesíthető újévi lapok közül talán a legelfogadhatóbb az Unicef különféle stílusoknak megfelelő sorozata. Vannak cégek, amelyek már csak a támogatás szép gondolata miatt is ezeket az üdvözlő lapokat választják. (Tudniillik a lap vételárának egy része az ENSZ gyermekek részére létrehozott nemzetközi alapjába kerül.) Sokszor azt gondolom, ez egy kedvező döntés.

Különösen akkor, amikor némely cég (maradjunk saját köreinkben: grafikai vagy kreatív stúdió, netán nyomda?) maga tervezte, vagy terveztetette újévi lappal lep meg. Sikerral.

Ezen a két oldalpáron kivált az utóbbi évek kínálatából szeretnék bemutatni egy kis válogatást. Lapunk esztétikai érdekeire való tekintettel a csúnyábbakról kérem mondjanak le. Igyekeztem olyanokat válogatni, amelyek gondolata, üzenete és látványa is tetszetős.

A következő lépés Önökön, mint megrendelőn múlik: közeleg az év vége...

Maczó Péter